

ZAVOD ZA STATISTIKU

**INFORMACIJA O PRIPREMAMA REGISTARSKOG POPISA
STANOVNIŠTVA, DOMAĆINSTAVA I STANOVA 2021.
GODINE**

SA PREDLOGOM MJERA ZA UNAPRJEĐENJE STANJA

Podgorica, februar 2018. godine

UVOD

Informacija o pripremama registarskog Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine ima za cilj da ukaže na preduslove koje je neophodno ispuniti, kako bi se podaci Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine, proizveli korišćenjem administrativnih registara/evidencija.

Vlada Crne Gore je na 139 sjednici od 10. decembra 2015. godine razmotrila i usvojila *Informaciju o značaju i korišćenju administrativnih izvora u statističke svrhe*, kojom je predloženo da se razmotri mogućnost sprovođenja registarskog Popisa stanovništva domaćinstava i stanova 2021. godine i uspostavljanje Jedininstvenog informacionog sistema za razmjenu podataka iz registara državnih organa. Za ostvarivanje međuinstitucionalne saradnje povodom ovih aktivnosti formirana je radna grupa sastavljena od predstavnika Ministarstva finansija, Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije, Uprave za nekretnine i Zavoda za statistiku. Analiza postojećeg stanja u prethodnom periodu pokazala je da je za dalje razmatranje mogućnosti prikupljanja podataka o stanovništvu (Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine) na bazi dostupnih registara, neophodno ispuniti sljedeće preduslove:

1. izmijeniti zakonsku regulativu u cilju pristupa Zavoda za statistiku ličnim podacima iz administrativnih registara;
2. uspostaviti Registar kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresni registar);
3. definisati metodološke osnove za proizvodnju podataka o iseljenicima, u skladu sa Zakonom o saradnji Crne Gore sa iseljenicima ("Sl.list CG", br. 47/15), kao nacionalni zahtjev.

Početkom jula 2017. godine, Generalna direkcija Evropske komisije za evropsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju (DGNEAR) uputila je pismo interesovanja o aktivnostima, koje Crna Gora realizuje u cilju uspostavljanja Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresni registar) u kontekstu Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine. Tim povodom, na koordinacionom sastanku koji je održan na inicijativu ministra evropskih poslova sa ministrom finansija, ministrom unutrašnjih poslova i direktoricom Zavoda za statistiku dana 9. oktobra 2017. godine, Zavod za statistiku je zadužen da po pitanju Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine pripremi informaciju za Vladu Crne Gore, koja bi sadržala opis predmetne problematike, uz osvrt na ulogu lokalne uprave s predlozima rješenja i rokovima za njihovo izvršenje.

Realizacijom projektnih zadataka koji su definisani ovom Informacijom, stvoriće se osnova za ocjenu primjenljivosti metoda prikupljanja podataka o stanovništvu na bazi registara, kao i njegovim prednostima i nedostacima, što će poslužiti kao osnova za donošenje konačne odluke o načinu prikupljanja podataka o stanovništvu Crne Gore za potrebe Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine.

REZIME

Kao rezime ključnih aktivnosti, izdvajamo tri faze:

1. Izmjena zakonske regulative za ostvarivanje prava pristupa Zavoda za statistiku svim administrativnim izvorima podataka sa identifikatorima

Ključna aktivnost Zavoda za statistiku u testiranju preduslova za prikupljanje podataka o stanovništvu, domaćinstvima i stanovima, jeste u ocjenjivanju mogućnosti povezivanja različitih registara, prvenstveno povezivanje sa Centralnim registrom stanovništva (CRS), a sve u cilju proizvodnje zvanične statistike na bazi već postojećih izvora podataka.

- Kako bi Zavod za statistiku ostvario pravo pristupa svim administrativnim izvorima podataka sa identifikatorima, kao i pravo integracije tih administrativnih izvora sa zvaničnom statistikom, predlažu se izmjene: Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list CG“, br. 18/12), Zakona o Centralnom registru stanovništva („Sl. list RCG“, br.49/07 i „Sl. list CG“, br. 41/10, 40/11, 55/16), Zakona o strancima („Sl. list CG“, br. 56/14, 28/15,16/16) i Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. list CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12, 22/17).

2. Projekat za realizaciju uspostavljanja Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresni registar)

Potrebu za Registrom kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresni registar) ima određeni broj organa državne uprave, kao i veliki broj preduzeća iz javnog i privatnog sektora. U skladu sa članom 153 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG", br. 29/07 i "Sl. list.CG", br. 73/10, 32/11, 40/11, 43/15 i 37/17), nadležnost vođenja Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra), kao i evidencije o prostornim jedinicama vodi organ uprave nadležan za poslove državnog premjera i katastra.

Trenutno stanje Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra) je sljedeće:

- Registar kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresni registar) nije uspostavljen u Crnoj Gori. Sve lokalne samouprave nemaju dodijeljene nazive ulica i trgova i brojeve stambenih i poslovnih zgrada, kao ni postavljene table sa odgovarajućim nazivima, odnosno brojevima, a većina njih nema podatke u elektronskoj formi, što je prvi preduslov za uspostavljanje navedenog registra;
- podaci sa kojima raspolaže Uprava za nekretnine nijesu ažurirani. Naime, isti su evidentirani saglasno podacima iz dokumentacije, koja se koristi za upis prava na nepokretnosti.

Postojanje Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra) se zahtijeva i u pregovaračkom procesu kroz Poglavlje 18: Statistika.

Definisanje metodologije za proizvodnju podataka o iseljenicima

Na osnovu nacionalnog zahtjeva za podacima o iseljenicima Zavod za statistiku će u narednom periodu uspostaviti saradnju sa Upravom za dijasporu. Tema saradnje će se odnositi na izradu metodologije, koja će omogućiti proizvodnju podataka o iseljenicima, u skladu sa Zakonom o saradnji Crne Gore sa iseljenicima ("Sl.list CG", br. 47/15), koristeći predviđene evidencije.

INFORMACIJA O PRIPREMAMA REGISTARSKOG POPISA STANOVNIŠTVA, DOMAĆINSTAVA I STANOVA 2021. GODINE

U daljem tekstu *Informacija o pripremama registarskog Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine* ukazuje na predloge unaprjeđenja stanja kroz tri faze.

1. Izmjena zakonske regulative za ostvarivanje prava pristupa Zavoda za statistiku svim administrativnim izvorima podataka sa identifikatorima

1.1. Definisanje i usaglašavanje zakonske regulative

Zavod za statistiku je u prethodnom periodu sprovodio aktivnosti koje su se odnosile na sagledavanje mogućnosti realizovanja registarskog Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine. Najvažnija aktivnost je obezbijediti pristup Zavoda za statistiku, svim administrativnim izvorima podataka, uključujući i identifikatore.

Član 35 Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list CG“, br. 18/12) propisuje da: „Nadležni organ, radi obavljanja poslova zvanične statistike, ima pravo pristupa svim administrativnim izvorima podataka, uključujući i identifikatore, kao i podacima prikupljenim metodom stalnog praćenja i posmatranja, osim ako je upotreba tih podataka u statističke svrhe zabranjena u skladu sa zakonom.“ To znači da je Zavod za statistiku bio ograničen da pristupi administrativnim izvorima podataka, uključujući i identifikatore, jer su imao ci tih administrativnih podataka precizirali svojim posebnim zakonima zabranu upotrebe tih podataka u statističke svrhe.

Shodno izloženom, nemogućnost pristupa navedenim podacima, Zavod za statistiku je prepoznao u sljedećim članovima zakona:

- članu 2 stav 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. list CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12, 22/17);
- članu 131 stav 4 Zakona o strancima („Sl. list CG“, br. 56/14, 28/15, 16/16);
- članu 19 stav 2 Zakona o Centralnom registru stanovništva („Sl. list RCG“, br. 49/07 i „Sl. list CG“, br. 41/10, 40/11, 55/16).

Problem za zatvaranje Poglavlja 18: Statistika, je kolizija zakonskih normi od kojih će zavisi ti uspjehnost Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine, što je ukazano i od strane visokih zvaničnika Evropske komisije, predstavnicima Vlade Crne Gore.

Otklanjanjem kolizije zakonskih normi omogućio bi se pristup postojećim registrima, kao i pravo integracije administrativnih izvora sa zvaničnom statistikom u cilju razvoja, proizvodnje i diseminacije zvanične statistike i rješavanja ove problematike.

2. Projekat za realizaciju Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresni registar)

2.1. Cilj uspostavljanja Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra)

Uspostavljanjem Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra) obezbijediće se povećanje kvaliteta rada i smanjenje troškova poslovanja velikog broja institucija na državnom i lokalnom nivou, javnih i privatnih preduzeća i omogućiti svim zainteresovanim korisnicima, lakši i brži pristup potrebnim podacima.

Oblasti u kojima se posebno prepoznaje značaj uspostavljanja Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra) su: demografska, ekonomska i teritorijalna statistika; prostorno planiranje; obavljanje poslova iz nadležnosti: policije, vojske, turizma, zdravstva, obrazovanja i drugih.

Registar kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresni registar) je jedan od ključnih registara za unaprjeđenje e-Uprave.

2.2. Nadležnost u izradi Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra)

Na osnovu člana 10 Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore ("Sl. list CG", br. 54/11, 26/12, 27/13, 62/13, 12/14, 3/16 i 31/17), skupštine jedinica lokalnih samouprava treba da odrede nazive naselja, ulica i trgova, uz prethodno pribavljeno mišljenje mjesnih zajednica na čijem području se nalazi naselje, ulica, odnosno trg.

Takođe, shodno istom zakonu, jedinica lokalne samouprave dužna je da obezbijedi postavljanje tabli sa nazivima naselja, ulica, trgova i brojevima stambenih i poslovnih zgrada. Evidenciju o nazivima naselja, ulica i trgova i brojevima stambenih i poslovnih zgrada vodi nadležni organ lokalne uprave.

Izrada Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra), uslovljena je zajedničkim aktivnostima Ministarstva finansija (MF), Uprave za nekretnine (UZN), Ministarstva javne uprave (MJU), lokalnih samouprava, Zavoda za statistiku (MONSTAT), kao i svih institucija koje raspolažu adekvatnim podacima saglasno Registru kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnom registru).

2.3. Postojeće stanje

Trenutno stanje registara u Crnoj Gori je sljedeće:

- 1) Registar kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresni registar) nije uspostavljen u Crnoj Gori. Na osnovu stanja na terenu zaključeno je da sve lokalne samouprave nijesu dodijelile nazive naselja, ulica, trgova i brojeve stambenim i poslovnim zgradama, kao ni postavile

table sa odgovarajućim nazivima, odnosno brojevima. Precizne informacije biće dostavljene do kraja marta tekuće godine;

- 2) podaci o nazivima naselja, ulica, trgova i brojevima stambenih i poslovnih zgrada, koje posjeduje većina lokalnih samouprava nijesu u elektronskoj formi i nijesu identifikovani na kartografskim prikazima, što otežava uspostavljanje Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra) u Crnoj Gori;
- 3) podaci sa kojima raspolaže Uprava za nekretnine nijesu ažurirani, već su evidentirani saglasno podacima iz dokumentacije koja se koristi za upis prava na nepokretnosti.

2.4. Korisnici Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra)

Institucije za koje Registar kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresni registar) ima značajnu ulogu za obavljanje redovnih aktivnosti su prikazane u Tabeli 1. (samo određeni broj korisnika Registra kućnih brojeva, ulica i trgova - Adresnog registra). Potrebu za korišćenje podataka iz ovog registra, ima i veliki broj preduzeća, u cilju naplate određenih potraživanja, u turističke, marketinške ili lične svrhe. Može se zaključiti da su podaci iz Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra) od velikog značaja za javni i privatni sektor.

Tabela 1. Naziv institucije, nadležnosti i korišćenje podataka Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra)

NAZIV INSTITUCIJE	NADLEŽNOSTI I KORIŠĆENJE PODATAKA REGISTRA KUĆNIH BROJEVA, ULICA I TRGOVA (ADRESNOG REGISTRA)
UPRAVA ZA NEKRETNINE	• Zakonska regulativa vođenja registra • Putem e-servisa biće omogućeno korišćenje podataka nadležnih institucija, odnosno razmjena podataka, saglasno zakonskoj regulativi
LOKALNA SAMOUPRAVA	• Zakonska regulativa vođenja evidencije • Za potrebe svih sekretarijata u okviru lokalnih samouprava
ZAVOD ZA STATISTIKU	• Za potrebe registarskog Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine • Procjena troškova Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova, tradicionalnom metodom, procjenjuje se na oko 4 miliona eura, dok bi se metodom registarskog Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine potrebna sredstva znatno smanjila (i do tri puta)
MINISTARSTVO FINANSIJA – PORESKA UPRAVA	• Za potrebe planiranja i organizacije poslova iz svoje nadležnosti • Za potrebe naplate poreza i vođenje Jedinственог registra poreskih obveznika u okviru Poreske uprave i ostalo
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA	• Za potrebe vođenja Centralnog registra stanovništva Crne Gore

	• Upravljanje rizicima, zaštitom i spašavanjem u vanrednim situacijama (zemljotresi, požari i druge prirodne i tehničko-tehnološke katastrofe) • Nadzor i kontrola bezbjednosti u saobraćaju i ostalo
MINISTARSTVO JAVNE UPRAVE	• Zakonska regulativa - sastavni dio e-Uprave • Nadležnost lokalnih samouprava • Registar će biti korišćen za implementaciju sa ostalim e-servisima
MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA	• Za potrebe turizma, prostornog planiranja, izdavanja građevinskih dozvola, kao i vođenja evidencije iz nadležnosti ministarstva
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA	• Za kontrolu i komunikaciju kod sprovođenja mjera agrarne politike i politike ruralnog razvoja i ostalo
MINISTARSTVO PRAVDE	• Za potrebe planiranja i organizacije poslova iz svoje nadležnosti
MINISTARSTVO ODBRANE	• Za potrebe planiranja i organizacije poslova iz svoje nadležnosti
MINISTARSTVO PROSVJETE	• Za potrebe planiranja i organizacije poslova iz svoje nadležnosti
MINISTARSTVO ZDRAVLJA	• Za potrebe organizacije sprovođenja i pružanja zdravstvene zaštite i vođenja evidencija iz svoje nadležnosti
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA	• Za potrebe vođenja baze podataka o putevima; evidencije nepokretnosti koje pripadaju državnim putevima; evidencije nepokretnosti koje pripadaju željeznici i ostalo
MINISTARSTVO EKONOMIJE	• Za potrebe aktivnosti vezane za razvoj elektronskih komunikacija; određivanje grupe usluga univerzalnog servisa koje pruža odabrani operater, za potrebe prezentacije malih i srednjih preduzeća i ostalo
MINISTARSTVO KULTURE	• Za potrebe zaštite, očuvanja, valorizacije i prezentacije kulturne baštine i ostalo
MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNOG STARANJA	• Za potrebe organizacije pružanja pomoći u ostvarivanju prava na socijalnu zaštitu
MINISTARSTVO	• Za potrebe vođenja evidencije nepokretnosti u državnoj svojini

FINANSIJA - UPRAVA ZA IMOVINU	
JP POŠTA CRNE GORE	• Za potrebe obavljanja redovnih poslova iz svoje nadležnosti

2.5. Obaveze iz pregovaračkog procesa sa Evropskom unijom

Poglavlje 18: Statistika

Evropska komisija (EK), kroz pregovaračko Poglavlje 18: Statistika, prati pripremne aktivnosti za realizaciju Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine. O obavezi uspostavljanja Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra), g-đa Genoveva Ruiz Calavera, direktorica za Zapadni Balkan pri Generalnoj direkciji Evropske komisije za evropsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju (DGNEAR), informisala je Vladu Crne Gore početkom jula 2017. godine, pri čemu je ukazala na značaj uspostavljanja Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra), kao jednog od preduslova za realizaciju Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine.

2.6. Prioritetne grupe aktivnosti

U cilju stvaranja uslova za uspostavljanje Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra), neophodno je paralelno raditi na aktivnostima koje se mogu podijeliti u četiri grupe:

- **Prva grupa aktivnosti** podrazumijeva određivanje naziva naselja, ulica, trgova i brojeva stambenih i poslovnih zgrada, kao i postavljanje tabli i vođenje elektronske evidencije, što je najvažniji dio zadatka u uspostavljanju Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra) i u nadležnosti je Ministarstva javne uprave, lokalnih samouprava u saradnji sa Upravom za nekretnine.
- **Druga grupa aktivnosti** predstavlja analizu i izmjenu zakonske regulative, podzakonskih akata i administrativnih kapaciteta, koji su neophodni u cilju unaprjeđenja postojećih i definisanja novih modela saradnje između Ministarstva javne uprave, lokalnih samouprava i Uprave za nekretnine, a odnose se na način uspostavljanja i održavanja Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra).
- **Treća grupa aktivnosti** odnosi se na uspostavljanje softverskog rješenja i migracija podataka. Uspostavljanje sistema je aktivnost koja je u nadležnosti Uprave za nekretnine u saradnji sa Ministarstvom javne uprave, kao i jedinicama lokalne samouprave, a odnosi se na uspostavljanje aplikativnog rješenja i web servisa, saglasno zakonskoj regulativi.
- **Četvrta grupa aktivnosti** omogućuje korišćenje sistema za potrebe razmjene podataka Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra) i Centralnog registra stanovništva, kao i drugih registara/evidencija saglasno zakonskoj regulativi.

Ovo je finalna faza aktivnosti i od značaja je za potrebe privatnog i javnog sektora. Podaci iz registara predstavljaju administrativne izvore podataka i koristiće se za proizvodnju zvanične statistike, kao i za registarski Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine.

Tabela 2. Detaljan plan aktivnosti za uspostavljanje Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra)

AKTIVNOSTI	ROK REALIZACIJE	NADLEŽNA INSTITUCIJA
PRVA GRUPA AKTIVNOST: Određivanje naziva naselja, ulica, trgova i brojeva stambenih i poslovnih zgrada, kao i postavljanje tabli i vođenje elektronske evidencije		
Analiza o postojećem stanju na nivou lokalnih samouprava u vezi sa određivanjem, obilježavanjem i elektronskom evidencijom o nazivima naselja, ulica, trgova i brojevima stambenih i poslovnih zgrada na osnovu informacija iz lokalnih samouprava	I kvartal 2018. godine	MONSTAT ¹ , UZN ² u saradnji sa MJU ³ i lokalnim samoupravama
Određivanja naziva naselja, ulica, trgova i brojeva stambenih i poslovnih zgrada	2018. godina	lokalne samouprave
Izrada i postavljanje tabli naziva ulica, trgova i brojeva stambenih i poslovnih zgrada i izdavanje rješenja	2018. godina (kontinuirano)	lokalne samouprave
Uspostavljanje elektronske evidencije i prikupljanje podataka o nazivima naselja, ulica i trgova i brojevima stambenih i poslovnih zgrada	Po fazama 2018 - 2020. godina paralelno sa uspostavljanjem kompletnog sistema	lokalne samouprave u saradnji sa MJU i UZN
DRUGA GRUPA AKTIVNOSTI: Analiza i izmjena zakonske regulative, podzakonskih akata i administrativnih kapaciteta		
Analiza postojeće zakonske i podzakonske regulative i predlog za unaprjeđenje	II kvartal 2018. godine	MJU- lokalne samouprave, MF ⁴ - UZN i MONSTAT
Analiza raspoloživih podataka institucija nadležnih za uspostavljanje i održavanje Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra)	II kvartal 2018. godine	UZN i lokalne samouprave
Analiza kadrovske osposobljenosti i tehničke opremljenosti nadležnih institucija	III kvartal 2018. godine	MJU- lokalne samouprave, MF- UZN i MONSTAT
Izrada i usvajanje zakonske i podzakonske regulative	I kvartal 2019. godine	MJU, MF- UZN i MONSTAT

¹ MONSTAT – Zavod za statistiku

² UZN – Uprava za nekretnine

³ MJU – Ministarstvo javne uprave

⁴ MF – Ministarstvo finansija

TREĆA GRUPA AKTIVNOSTI: Uspostavljanje softverskog rješenja i migracija podataka		
Analiza i predlog uspostavljanja centralne baze podataka	IV kvartal 2018. godine	MJU- lokalne samouprave, MF- UZN i MONSTAT
Analiza i predlog za unaprjeđenje metodologije i načina prikupljanja podataka (izrada priručnika) i vođenje baze podataka	IV kvartal 2018. godine	MJU- lokalne samouprave, MF- UZN i MONSTAT
Izrada tenderske dokumentacije za izradu softverskog rješenja i postupak javnih nabavki	I kvartal 2019. godine	MJU- lokalne samouprave, MF- UZN i MONSTAT
- Izrada modela podataka Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra) - Migracija raspoloživih podataka - Razvoj aplikativnog rješenja i web servisa i - Testiranje, implementacija i instalacija sistema	2019 - 2020. godina Izabrani izvođač u saradnji sa navedenim institucijama	
Obuka korisnika i razvoj korisničke dokumentacije	2019 - 2020. godina	Izabrani izvođač
ČETVRTA GRUPA AKTIVNOSTI: Obezbjediavanje razmjene podataka Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra) sa Centralnim registrom stanovništva Crne Gore i drugim registrima		
Predlog načina uspostavljanja razmjene podataka	2019. godina	MJU, MF- UZN, MUP ⁵ i MONSTAT
Kontrola kvaliteta podataka	Kontinuirano	MJU, MF- UZN, MUP i MONSTAT
Razvoj i implementacija web servisa	2019 - 2020. godina	Izabrani izvođač u saradnji sa navedenim institucijama

2.7. Period realizacije projekta

Procjena za realizaciju ovog projekta i rad na terenu je od dvije do tri godine od početka navedenih aktivnosti.

2.8. Budžet za realizaciju projekta

⁵ MUP – Ministarstvo unutrašnjih poslova

Procjena potrebnih sredstava za izradu Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra) je nepotpuna imajući u vidu da su analize postojećih stanja na terenu, na osnovu kojih će se definisati budžet, u fazi pripreme.

Za sada je poznata informacija da je za izradu modela podataka Registra kućnih brojeva, ulica i trgova (Adresnog registra), migracije podataka, razvoj aplikativnog rješenja i web servisa, shodno iskustvima iz regiona, potrebno oko 200.000 eura (bez procjene za potrebe licenciranja, održavanja i u zavisnosti od izbora platforme), a vremenski rok za implementaciju sistema je 10 -12 mjeseci.

Procjena ne obuhvata terenski rad, koji je u nadležnosti lokalne samouprave i nakon kompletne analize i rada na terenu, može se imati procjena potrebnih finansijskih sredstava za poslove izrade, postavljanja tabli i prikupljanja podataka. Takođe, procjena ne obuhvata i specifične zahtjeve za izradu posebnih modula po zahtjevima Zavoda za statistiku i Ministarstva unutrašnjih poslova, kao i drugih institucija zainteresovanih za korišćenje podataka.

2.9. Rizici za realizaciju plana aktivnosti

Za realizaciju navedenih aktivnosti postoje i potencijalni rizici koji su prepoznati u sljedećem:

- neblagovremeno obezbjeđivanje finansijskih sredstava;
- neblagovremeno usvajanje izmjena zakonske regulative;
- neblagovremena priprema tenderske dokumentacije i realizacija procedura javnih nabavki;
- neispunjavanje preduslova za dodjeljivanje naziva naselja, ulica, trgova i brojeva stambenih i poslovnih zgrada, kao i označavanje istih;
- problem obezbjeđivanja adekvatne kadrovske strukture.

2.10. Formiranje Komisije

Imajući u vidu da se radi o projektu koji je od državnog značaja, za realizaciju ovog projekta potrebno je formirati Komisiju, koja će pratiti i koordinirati radom svih aktivnosti. Sastav Komisije čine predstavnici iz reda visoko rukovodnog odnosno ekspertskog kadra iz:

- Ministarstva finansija;
- Uprave za nekretnine;
- Zavoda za statistiku;
- Ministarstva javne uprave;
- Ministarstva unutrašnjih poslova.

Potrebno je formiranje radnih grupa sa odgovarajućim brojem predstavnika relevantnih institucija u zavisnosti od nadležnosti i obaveza za praćenje pojedinih faza i aktivnosti u toku realizacije projekta.

3. Definisanje metodologije za proizvodnju podataka o iseljenicima⁶

3.1. Potreba za podacima o iseljenicima

Iseljavanja su neodvojivi dio ljudskog roda i predstavljaju izraz prirode i čovjekove potrebe da traži pogodnije destinacije za život. Na našim prostorima taj fenomen je kroz istoriju bio još izraženiji usljed čestih ratnih dešavanja ili prirodnih neprilika, pa su pojedinci ili grupe bili spremniji da se odsele na druge destinacije, koje su u tom momentu obećavale bolji i srećniji život (Strategija saradnje sa iseljenicima za period 2015-2018. godine (2015) str. 3)

U odnosu na ranije godine, kada su komunikacije sa matičnom državom bile ponekad nemoguće, a uglavnom spore i rijetke, danas, u eri procvata globalnih komunikacija i mreža, možemo slobodno reći da je veza sa domovinom intenzivnija i uspješnija sa tehnološkog stanovišta.

Iz tog razloga pouzdani podaci o broju iseljenika i detaljnijim karakteristikama te grupe stanovništva su veoma značajni sa stanovništa praćenja aktivnosti vezanih za rad Uprave za dijasporu i povezivanje sa iseljenicima uopšte.

3.2. Zakonska osnova – postojeće stanje

Pitanjem iseljenika se bave mnogi državni organi u okviru svojih nadležnosti, a posebno Uprava za dijasporu, kao organ u sastavu Ministarstva vanjskih poslova. Uprava za dijasporu je glavni nosilac aktivnosti po pitanjima saradnje sa iseljenicima. Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima („Sl. list CG“, br. 47/15) uređuje način ostvarivanja i jačanja saradnje Crne Gore sa iseljenicima, zaštitu prava i interesa iseljenika, mjere i pogodnosti prilikom povratka iseljenika u Crnu Goru.

Prema postojećoj zakonskoj regulativi vođenje evidencija o iseljenicima reguliše se čl. 36 - 39 citiranog zakona, što će biti osnova za definisanje metodologije za proizvodnju podataka o iseljenicima.

3.3. Izrada metodologije za proizvodnju podataka o iseljenicima

Na osnovu gore navedenog, Zavod za statistiku će u saradnji sa Upravom za dijasporu pripremiti predlog metodologije za proizvodnju podataka o iseljenicima, kako bi se u 2021. godini, na osnovu evidencija, propisanih u Zakonu o saradnji Crne Gore sa iseljenicima („Sl. list CG“, br. 47/15), dobili podaci o iseljenicima Crne Gore.

⁶ Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima („Sl. list CG“, br. 47/15) i Strategija saradnje sa iseljenicima za period 2015-2018. godine (usvojena na 114 sjednici Vlade Crne Gore od 4. juna 2015. godine)